

TORAH OHR • PARSHAS VAYIGASH • MAAMAR 1

ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני וגו'

« Et Yehudah s'approcha de lui »

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/torah-ohr/vayigash/1/

1 ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני וגו'. הנה כתיב קורות בתינו ארזים וגו'. והנה י"ל [יש לומר] ההפרש בין המשכן לבית עולמים שהמשכן הי' [היה] מארזים

«Et Yehudah s'approcha de lui et dit: "Je vous en prie (bi), mon seigneur"», etc. Or, il est écrit: «Les poutres de nos maisons sont des cèdres», etc. On peut maintenant dire [que] la différence entre le Mishkan et la Maison éternelle (Beis Olamim) [est] que le Mishkan était fait de cèdres,

כמ"ש עצי שטים עומדים והמכסה הי' [היה] מיריעות עזים ועורות אילים ועורות תחשים כו' והבהמ"ק [והבית המקדש] הי' [היה] מאבנים ועפר דוקא

comme il est écrit: «du bois d'acacia, debout», et la couverture était faite de tentures en poil de chèvre et de peaux de bédiers et de peaux de tachach, etc. ; tandis que le Beis HaMikdash était fait précisément de pierres et de terre

(שאסור לעשות בו עץ בולט ואכסדראות של עץ כמ"ש הרמב"ם [הרבי משה בן מימון] פ"א מהל' [מהלכות] / מהלכה] בית הבחירה וע' בס' החינוך מצוה תצ"ב) רק שהיו כלונסאות של ארז בתקרת האולם כו'

(car il est interdit d'y faire du bois en saillie ou des portiques en bois, comme l'écrit le Rambam au chapitre 1 des Laws of the Chosen House ; voir aussi Sefer HaChinuch, mitsva 492), si ce n'est qu'il y avait des poutres de cèdre dans le plafond de l'Ulam (la Salle), etc.

וצ"ל זה מפני מה במשכן היו הארזים עיקר בבנין והעפר הי' [היה] רק בקרקע המשכן למטה.

Il faut comprendre pourquoi, dans le Mishkan, les cèdres constituaient l'élément principal de la construction, tandis que la terre ne se trouvait qu'au sol du Mishkan, en dessous.

ובמקדש נהפוך הוא שהיו האבנים והעפר העיקר שאפי' [שאפילו] הגג הי' [היה] מהן ולא היו עצים רק כלונסאות של ארז הנ"ל שהיו טפלים לעיקר הבנין.

Dans le Mikdash, c'était l'inverse : les pierres et la terre en constituaient l'essentiel, au point que même le toit était fait de ces matériaux ; il n'y avait de bois que les poutres de cèdre mentionnées plus haut, qui étaient secondaires par rapport à la construction principale.

2 והענין כי הנה ידוע שיש בכל עולם ד' בחי' דצח"מ [דומם צומח חי מדבר] והדומם הוא למטה במדרגה מצומח והצומח למטה מן החי כו'

L'explication est que, comme on le sait, dans chaque monde se trouvent quatre niveaux : l'inerte, le végétal, l'animal et l'être parlant (domem [inerte], tsoméa'h [végétal], 'haï [animal], medaber [parlant]). L'inerte est d'un rang inférieur au végétal, et le végétal est inférieur à l'animal, etc.

והעילוי שבכולם הוא בחי' המדבר ולכאורה תמוה דא"כ מפני מה הארץ דוקא תוציא צמחה שהצומח יהי' [יהיה] גדל ונולד ונמשך מעפר הארץ הלא הצומח הוא למעלה מהדומם שהוא העפר.

Or, le plus élevé de tous est le niveau de l'être parlant. À première vue, cela soulève une difficulté : si tel est le cas, pourquoi est-ce précisément la terre qui « fait pousser sa végétation », de sorte que le végétal croisse, naisse et soit tiré de la poussière de la terre ? Le végétal n'est-il pas supérieur à l'inerte, qui est la poussière ?

אך הענין דלא ראי זה כראי זה שאע"פ [שאף על פי] שהדומם למטה במדרגה מן הצומח עכ"ז [עם כל זה] יש בו מעלה יתירה מצד שרשו שלמעלה מבחי' צומח וחי כו'.

Mais l'explication est qu'il n'en va pas de l'un comme de l'autre : bien que l'inerte soit d'un rang inférieur au végétal, il possède néanmoins une supériorité supplémentaire en vertu de sa racine, qui se situe au-dessus du niveau du végétal et de l'animal, etc.

דהנה ידוע מחלוקת התנאים בגמ' [בגמרא] [חגיגה יב.]. חד אמר שמים קדמו לארץ כמ"ש בראשית ברא כו' את השמים ואת הארץ

En effet, la controverse des Tannaïm dans la Gemara (Chagigah 12a) est bien connue : selon l'un, les cieux ont précédé la terre, comme il est écrit : «Au commencement [D.ieu] créa... les cieux et la terre.»

וח"א [וחלק א'] ארץ קדמה כמ"ש ביום עשות כו' ארץ ושמים ואלו ואלו דא"ח [דברי אלקים חיים] שבמחשבה ארץ קדמה לשמים וכשברא ברא השמים תחלה.

Et selon l'autre, la terre a précédé, comme il est écrit : «Le jour où [D.ieu] fit... la terre et les cieux.» Et les uns et les autres sont les paroles du D.ieu vivant : dans la pensée, la terre a précédé les cieux, mais lorsqu'Il créa, Il créa d'abord les cieux.

3 והענין כי סוף מעשה במח' תחלה פי' כי הארץ לפי שהיא סוף מעשה ע"כ שרשה במח' היא בבחי' תחלת המחשבה

L'explication est que «ce qui vient en dernier dans l'action est premier dans la pensée». C'est-à-dire que, puisque la terre vient en dernier dans l'action, sa racine dans la pensée se trouve au niveau du commencement de la pensée,

אבל השמים שהם תחלת המעשה הם אחרוני במחשבה כי זהו הכלל שהסוף מעשה עולה תחלה במחשבה ולכך הצומח למעלה מהדומם

tandis que les cieux, qui viennent en premier dans l'action, viennent en dernier dans la pensée. Car telle est la règle : ce qui vient en dernier dans l'action surgit en premier dans la pensée. C'est pourquoi le végétal est supérieur au minéral,

וכן החי למעלה מהצומח כו' שזהו כפי סדר השתלשלות דדצח"מ [דדומם צומח חי מדבר] בעולמות שבחי הדומם ועפר הארץ הוא בחי' סוף מעשה וצומח וחי למעלה ממנו במדרגה

et de même, l'animal est supérieur au végétal, etc. Car cela suit l'ordre de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout) du minéral, du végétal, de l'animal et du parlant dans les mondes : le niveau du minéral et de la poussière de la terre est celui de «ce qui vient en dernier dans l'action», tandis que le végétal et l'animal lui sont supérieurs en rang.

והוא ענין שמים קדמו לארץ. ומ"מ מצד שרשן במחשבה הקדומה הרי ארץ דוקא קדמה לכולם במחשבה.

C'est là le sens de «les cieux ont précédé la terre». Néanmoins, du point de vue de leur racine dans la Pensée primordiale, c'est précisément la terre qui les a tous précédés dans la pensée.

לכן דוקא בה יש הכח והיכולת להוציא צמחה מצד שרשה הנעלה ולכן הצומח והחי והמדבר כולם מקבלים ממנה כו' :

C'est pourquoi c'est précisément en elle que résident le pouvoir et la capacité de «faire pousser sa végétation», en vertu de sa racine élevée ; et c'est pourquoi le végétal, l'animal et le parlant en reçoivent tous, etc.

4 והנה במשכן לא היה נמצא עדיין תכלית השלימות שהיה רק דירת עראי של הקב"ה. כמ"ש ואהיה מתהלך באהל ובמשכן כו'.

Or, dans le Michkan, la perfection ultime n'était pas encore présente, car il n'était qu'une demeure temporaire du Saint béni soit-Il, comme il est écrit : «Et Je me déplaçais dans une tente et dans un Michkan», etc.

לכך נעשה כפי אופן סדר השתלשלות העולמות איך שנבראו כסדרן שבזה שמים קדמו לארץ.

C'est pourquoi il fut édifié selon le modèle de l'ordre de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), tels qu'ils furent créés dans leur succession, où les cieux précédèrent la terre.

5 ולכן כותלי המשכן היו מקרשים שהן בחי' צומח. ורק קרקע המשכן הי' [היה] מעפר. שזהו כמו שהוא בהשתלשלות שהצומח למעלה מן הדומם

Les murs du Mishkan [Sanctuaire] étaient donc faits de planches, qui correspondent au niveau du végétal, et seul le sol du Mishkan était en terre. Car tel est l'ordre dans l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout) : le végétal se situe au-dessus de l'inerte.

ולכן נעשו הקרשים מארזים שהארז גדל בגובה מאד שזהו בחי' העליונה שבצומח כו' למעלה מעלה מבחי' הדומם שאין בו תוספת וגידול כלל.

C'est pourquoi les planches furent faites de cèdre, car le cèdre pousse très haut, ce qui constitue le niveau le plus élevé du végétal, etc., bien, bien au-dessus du niveau de l'inerte, qui ne connaît aucun accroissement ni aucune croissance.

6 והמכסה על המשכן היה מיריעות ומעורות אילים ותחשים כו' שהוא בחינת החי שלמעלה במדרגה גם מבחי' הצומח.

Le revêtement du Michkan était constitué de tentures et de peaux de bœufs et de tachash, etc., qui relèvent du niveau animal, supérieur même au niveau végétal.

לפיכך היריעות שהם בחי' המקיפים שהיו פרושי' [פרושים] על כותלי המשכן היו מבחי' חי שהוא למעלי' [למעלה / למעלת] מבחי' צומח שממנו נעשו כותלי המשכן.

Ainsi, les tentures, qui relèvent du niveau des makifim (éléments enveloppants) et étaient étendues sur les parois du Michkan, provenaient du niveau animal, supérieur au niveau végétal dont étaient faites les parois du Michkan.

נמצא שכ"ז [שכל זה] נעש' כפי סדר מעלת ומדרגת ההשתלשלות בהשתלשלותן ובריאותן מלמעלמ"ט [מלמעלה למטה] שהוא בחי' שמים קדמו כו'.

Il s'ensuit que tout cela fut réalisé selon l'ordre des rangs et des niveaux de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), dans leur déploiement et leur création de haut en bas, ce qui relève du niveau de « les cieux ont précédé », etc.

אבל במקדש היה נמצא בו תכלית השלימות כי היה דירת קבע של הקב"ה כמ"ש זאת מנוחתי עדי עד שהי' [שהיה] מעין עוה"ב [עולם הבא] מה שהי' [שהיה] באלף השביעי כשהי' [כשהיה] מנוחה לחיי העולמים שאז תתעלה הארץ עליונה שהיא בחי' מל' דאצי' להיות למעלה מכולם.

Mais dans le Mikdash se trouvait la perfection ultime, car il était la demeure permanente du Saint béni soit-Il, comme il est écrit : « C'est ici Mon lieu de repos pour toujours. » Il était un avant-goût du Monde futur, de ce qui adviendra au septième millénaire, lorsqu'il y aura « repos pour la vie éternelle » ; car alors, la terre supérieure, qui relève de Mal'hout (souveraineté) du Monde d'Atsilout (Émanation), sera élevée au-dessus de tous.

7 וכמ"ש אשת חיל עט"ב [עטרת בעלה] שתהי' [שתהיה] עטרת לע"ל [לעתיד לבוא] לז"א דאצילות. והיינו מצד שרשה שעלתה במחשבה הקדומה תחלה ארץ קדמה לשמים.

Et comme il est écrit : « Une femme de valeur est la couronne de son mari » : dans les temps à venir, elle sera une couronne pour Zeir Anpin (les attributs émotionnels) du Monde d'Atsilout (Émanation). Cela tient à sa racine, qui s'est élevée la première dans la Pensée primordiale : « la terre a précédé les cieux ».

לכן אף בבהמ"ק [בבית המקדש] שהי' [שהיה] מעין עוה"ב [עולם הבא] נעשה עיקר הבית מאבנים ועפר שהם בחי' דומם שאף הגג והמעזיבה שהיא בחי' המקיף נעשה מאבנים ועפר ולא מארזים

Ainsi, même dans le Beis HaMikdash, qui était un avant-goût du Monde à venir, la partie principale de la Maison fut construite en pierres et en terre, qui relèvent du niveau de l'inerte ; de sorte que même le toit et la ma'azivah [couche de mortier], qui relèvent du niveau du makif (l'aspect enveloppant), furent faits de pierres et de terre, et non en bois de cèdre.

שהוא כפי מה שיהיה לע"ל [לעתיד לבוא] שבחי' ארץ קדמה א"ח [אשת חיל] עט"ב [עטרת בעלה] מצד שרשה כו'

Cela correspond à ce qui sera dans les temps à venir, lorsque l'aspect de « la terre a précédé » [sera] « une femme de valeur, la couronne de son mari », en vertu de sa racine, etc.

רק שכלונסאות של ארז שהיה בהתקרה הם היו בחי' תמכין לבד לעיקר התקרה הנעשה מבחי' דומם וכענין תמכין דאורייתא. (ועמ"ש במ"א ע"פ מחר חדש במ"ש יהונתן לדוד ואנכי אהיה לך למשנה כו') :

Seulement, les poutres de cèdre qui se trouvaient dans le plafond n'étaient que des supports (tamchin) du plafond principal, qui, lui, était constitué d'éléments du règne inanimé, à l'image du concept des « soutiens de la Torah » (tamchin de'Oraisa). (Et voyez ce qui est écrit ailleurs, à propos du verset « Demain, c'est la nouvelle lune », au sujet de ce que Yehonasan dit à David : « et je serai pour toi le second », etc.)

8 והנה נראה בעליל ג"כ בחי' זו שיש בהארץ מעלה יתירה והוא בחי' הבטול שיש בה שהיא מדרס תחת כפות רגלי הכל משא"כ הצומח שגדלים בגובה והתנשאות כו'.

Or, cette qualité aussi est manifeste : la terre possède une supériorité supplémentaire, à savoir l'annulation de soi (bitoul) qui est en elle, car elle est foulée aux pieds de tous ; il n'en va pas ainsi du végétal, qui pousse en hauteur et s'élève, etc.

ובטול זה נמשך מצד שרשה הנעלה במחשבה שהמחשבה היא בחי' חשב מ"ה [מה] שהוא תכלית הבטול כמ"ש מרע"ה [משה רבינו עליו השלום] ונחנו מ"ה [מה].

Et cette annulation de soi découle de sa racine élevée dans la pensée, car la pensée (machshavah) est l'aspect de chashav mah [«penser : quoi ?»], qui exprime l'annulation de soi ultime, comme l'a dit Moshe Rabbeinu, que la paix soit sur lui : «Et que sommes-nous (mah) ?»

ומשם נמשך ומתלבש בחי' הבטול בארץ ומצד זה תתעלה לע"ל [לעתידי לבוא] להיות עט"ב [עטרת בעלה] לכן היה בהמ"ק [בית המקדש] מאבנים דוקא

Et de là, cette qualité d'annulation de soi est attirée vers le bas et se revêt dans la terre ; grâce à cela, celle-ci sera élevée à l'époque future pour devenir «la couronne de son époux». C'est pourquoi le Beis HaMikdash (le Temple) était fait de pierres précisément.

(וכמ"ש ג"כ במ"א ע"פ מזמור שיר חנוכת הבית דלכך אמרו בגמרא על כורש שהחמיץ במה שחזר וצוה לערב בחי' צומח בבהמ"ק [בבית המקדש] נדבכין די אבן גלל תלתא ונדבך די אע חדת כו' כי צ"ל כולו באבנים דוקא מטעם הנ"ל.

(Comme il est également écrit ailleurs, à propos du verset «Psaume, chant pour l'inauguration de la Maison» : c'est pourquoi la Gemara (le Talmud) dit au sujet de Koresh (Cyrus) qu'il s'était corrompu en revenant ordonner de mêler l'aspect végétal au Beis HaMikdash : «trois rangées de grosses pierres et une rangée de bois neuf», etc. Car celui-ci devait être entièrement fait de pierres précisément, pour la raison indiquée ci-dessus.)

ובתפלה הוא בחי' השתחואות שבשמ"ע [שבשמונה עשרה] קול דממה דקה. בחי' דומם ואותיות התפלה הם בחינת דומם)

Et dans la prière, cela correspond aux prosternations de la Shemoneh Esreh [prière des Dix-Huit bénédictions], «une voix silencieuse et ténue» (kol demamah dakah) : le niveau de l'inerte (domem) ; les lettres de la prière relèvent elles aussi du niveau de l'inerte.

משא"כ בהמשכן שנעשה כפי סדר ההשתלשלות דעכשיו שבח"י צומח למעלה מהדומם שמים קדמו כו' לכן היו הכותלי" [הכותלים] מעצי שטים והעפר היה בקרקע המשכן וכנ"ל:

Il n'en va pas ainsi du Mishkan [le Tabernacle], qui fut construit selon l'ordre de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), tel qu'il existe aujourd'hui : l'aspect végétal y est supérieur à l'inerte, «les cieux ont précédé», etc. C'est pourquoi les murs étaient en bois d'acacia, tandis que la terre se trouvait dans le sol du Mishkan, comme indiqué ci-dessus.

9 והנה זהו ג"כ ענין יוסף ויהודה. שהוא ג"כ בח"י ומדרגת שמים וארץ ובח"י צומח ודומם כו'.

Or, c'est aussi ce qu'expriment Yosef et Yehudah, qui correspondent également au niveau et au rang des cieux et de la terre, ainsi qu'au végétal et à l'inanimé, etc.

כי יוסף לשון תוספת ורבוני שמתוסף והולך בהגדלה והגבהה למעלה והוא ענין בח"י צומח ובפרט בח"י הארז שגדל והולך למעלה מעלה ברום המעלות.

Car «Yosef» évoque l'ajout (tosefes) et l'accroissement : ce qui ne cesse de s'ajouter, de grandir et de s'élever toujours plus haut. C'est le niveau du végétal, et plus particulièrement celui du cèdre, qui ne cesse de croître et de s'élever toujours plus haut, jusqu'aux sommets les plus élevés.

וכמ"ש צדיק כתמר יפרח כארז בלבנון ישגה (והיינו בח"י ז"א דאצ"י שנק' צומח לגבי המלי שנק' דומם כמ"ש במ"א באריכות שהמדות יש בהם צמיחה וגידול אבל האותיות הן בח"י דומם כו' ובמדות יש בח"י קטנות וגדלות.

Comme il est écrit : «Le tsadik fleurira comme un palmier ; comme un cèdre du Liban, il grandira.» (C'est-à-dire le niveau de Zeir Anpin (les attributs émotionnels) du Monde d'Atsilout (Émanation), appelé «végétal» par rapport à Mal'hout (souveraineté), appelée «inanimé», comme il est expliqué ailleurs en détail : les attributs émotionnels (midot) connaissent une croissance et un développement, tandis que les lettres sont du niveau de l'inanimé, etc. Et les attributs émotionnels comportent les niveaux de petitesse (katnus) et de grandeur (gadlus).

וזהו בחי' עץ ארז ואזוב שהאזוב הוא בחי' הקטנות והארז בחי' הגדלות כו'. וז"ש [וזהו שכתוב] כארז בלבנון ישגה כו' ויוסף בפרט הוא בחי' יסוד שעולה עד הדעת ודעת עולה עד הכתר כו'. וכשמבירח מעלה מעלה נק' ארז בלבנון כו')
(מעלה מעלה נק' ארז בלבנון כו')

Tel est le niveau du « bois de cèdre et de l'hysope » : l'hysope correspond au niveau de la petitesse, et le cèdre à celui de la grandeur, etc. C'est [le sens de] ce qui est écrit : « Comme un cèdre du Liban, il grandira », etc. Yosef, en particulier, correspond au niveau de Yessod (fondement), qui s'élève jusqu'à Daat (connaissance), et Daat s'élève jusqu'à Kéter (la Couronne), etc. Et lorsqu'il s'étend toujours plus haut, il est appelé « un cèdre du Liban », etc.)

ויהודה הוא בחי' ארץ מל' דאצילות שהיא בחי' הדומם דאצי". ולכן יהודה לי' [לשון] הודאה ובטול שהדומם יש בו בחי' הבטול ביותר כנ"ל:

Et Yehudah correspond à la « terre », Mal'hout d'Atsilout, qui est le niveau de l'inanimé d'Atsilout. C'est pourquoi « Yehudah » évoque la reconnaissance (hoda'ah) et l'annulation de soi, car l'inanimé possède cette qualité d'annulation de soi plus que tout autre, comme indiqué plus haut.

10 והנה בסדר ההשתלשלות עתה יוסף הוא למעלה מיהודה שהרי המל' מקבלת שפעה וחיותה מן הז"א

À présent, dans l'ordre de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), tel qu'il se présente, Yosef est au-dessus de Yehudah, car Mal'hout reçoit son influx et sa force vitale du Zeir Anpin (les attributs émotionnels).

ולכן יוסף היה המלך במצרים שהוא בחי' צומח בחי' גידול והתנשאות והוא היה המשביר והמשפיע לכולם.

C'est pourquoi Yosef fut roi en Égypte : il correspond au niveau végétatif, celui de la croissance et de l'élévation ; il était celui qui fournissait le grain et pourvoyait aux besoins de tous.

11 ויהודה הוא המקבל. וז"ש [וזהו שכתוב] ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדני. פ"י שבו יומשך השפע מיוסף הצדיק וכמבואר בזוהר דויגש היינו תקרובתא עלמא בעלמא.

Et Yehudah est celui qui reçoit. C'est [le sens de] ce qui est écrit : « Et Yehudah s'approcha de lui et dit : "En moi (bi), mon seigneur." » Cela signifie qu'en lui le flux provenant de Yosef le tzaddik [juste] sera attiré vers le bas. Comme l'explique le Zohar, « vayigash » (« il s'approcha ») signifie « l'approche d'un monde à un autre ».

דהיינו עלמא תתאה בחי מלי מתייחדת ונגשת לגבי עלמא עלאה בחי ז"א לקבל השפע כו'.

C'est-à-dire que le monde inférieur, le niveau de Mal'hout, s'unit au monde supérieur et s'en approche, le niveau de Zeir Anpin (les attributs émotionnels), afin de recevoir le flux, etc.

וזהו ע"ד שהיה במשכן הצומח למעלה מהדומם כנ"ל. אבל לע"ל [לעתיד לבוא] יתעלה יהודה להיות למעלה מבחי יוסף כמ"ש א"ח [אשת חיל] עט"ב [עטרת בעלה] מצד שרשו שעלה במחשבה תחלה כנ"ל.

Et cela ressemble à ce qui se passait dans le Mishkan [Tabernacle], où le végétal était au-dessus de l'inerte, comme indiqué plus haut. Mais dans les temps à venir, Yehudah sera élevé au-dessus du niveau de Yosef, comme il est écrit : « Une femme vaillante est la couronne de son mari », en vertu de sa racine, qui s'est élevée la première dans la pensée, comme indiqué plus haut.

כי הנה מחשבה הוא חשב מ"ה [שם מ"ה] דהיינו תכלית הבטול שהוא בחי חכ' [חכמה] דאצי' כח מ"ה [מה].

En effet, la pensée (machshavah) est chashav mah [expression désignant l'annulation de soi ultime], c'est-à-dire l'annulation de soi ultime, qui est le niveau de 'Hokhma (sagesse) du Monde d'Atsilout (Émanation), koach mah [la force du « quoi »].

12 והנה אבא יסד ברתא כי ח"ע [חכמה עילאה] נק' ירא' עלאה. וח"ת [וחכמה תתאה] שהיא המלי' היא יראה תתא'

[תתאה] וזהו אבא יסד ברתא שמבחי' יראה עלא' [עלאה] דחכ' [דחכמה] נמשכ' [נמשכת] המלי' יראה תתאה.

À présent, «Abba (le Père) a fondé la Fille». Car la 'Hokhma supérieure est appelée «crainte supérieure» (yira ila'a), et la 'Hokhma inférieure, qui est Mal'hout, est la «crainte inférieure». Et c'est là le sens de «Abba a fondé la Fille»: c'est du niveau de la crainte supérieure de la 'Hokhma que Mal'hout, la crainte inférieure, est attirée.

ולע"ל [ולעתיד לבוא] תתעלה בחי' יראה תתאה ביראה עלאה מקורה ע"כ תהי' [תהיה] אז עט"ב [עטרת בעלה]

כי הבטול הוא למעלה במדרגה מאהוי"ר [מאהבה ויראה] דמדות הנמשכ' [הנמשכים / הנמשכין] מבחי' חו"ג [חסד וגבורה] דז"א.

Et à l'époque future, le niveau de la crainte inférieure s'élèvera jusqu'à la crainte supérieure, sa source; c'est pourquoi elle sera alors «la couronne de son époux». Car l'annulation de soi (bitoul) est d'un rang supérieur à l'amour et à la crainte des attributs émotionnels, qui sont attirés du niveau de 'Hessed (bonté) et de Guevoura (retenue) de Zeir Anpin.

ולכך גם עכשיו יש בהארץ בחיי הבטול יותר וכנ"ל. ובחיי בטול דיראה עלאה היא בחינת ומדרגת משרע"ה [משה רבינו עליו השלום] ונחנו מה כו'

Et c'est pourquoi, même à présent, la terre possède davantage cette qualité d'annulation de soi, comme indiqué plus haut. Le niveau de l'annulation de soi propre à la crainte supérieure est celui de Moshe Rabbeinou, que la paix soit sur lui : « Et que sommes-nous ? », etc.

(ועי' לקמן ע"פ יהודה אתה ומ"ש ע"פ מאמר הזהר פ' אמור ע"פ וגם אמנה אחותי בת אבי כו' מענין בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה. ועמ"ש"ל [ועיין מה שכתוב לעיל] פ' בראשית ד"ה להבין הטעם שנשתנה יצירת):

(Et voir plus bas, sur le verset « Yehudah, toi... », ainsi que ce qui est écrit sur la parole du Zohar, dans la paracha Emor, à propos du verset « Et en effet, elle est ma sœur, la fille de mon père », etc., concernant « C'est par la 'Hokhma qu'Il a fondé la terre ; Il a établi les cieux par la compréhension (tevouna) ». Voir aussi ce qui est écrit plus haut, dans la paracha Bereishis, dans le discours qui commence par « Pour comprendre la raison pour laquelle la formation de ... fut différente ».)

13 וזהו מ"ש בהפטרה דפ' ויגש קח לך עץ אחד וכתוב עליו ליהודה כו' ולקח עץ אחד וכתוב עליו ליוסף עץ אפרים כו' וקרב אותם אחד אל אחד כו'

Et voici [le sens de] ce qui est écrit dans la Haftara de la parachat Vayigash : « Prends pour toi un bâton (etz) et écris dessus : « Pour Yehudah », etc., « et prends un bâton et écris dessus : « Pour Yosef, le bâton d'Ephraïm », etc., « et rapproche-les l'un de l'autre », etc.

הנה אני לוקח את עץ יוסף כו' ונתתי אותם עליו את עץ יהודה כו'. עד ועבדי דוד מלך עליהם.

« Voici, Je prends le bâton de Yosef », etc., « et Je les placerai dessus, avec le bâton de Yehudah », etc., jusqu'à « Et Mon serviteur David sera roi sur eux ».

פ"י כי עתה יוסף הוא למעלה מיהודה שהוא נמשל לארז אשר גדל בגובה ומתוסף והולך.

L'explication : à présent, Yosef est au-dessus de Yehudah, car il est comparé au cèdre, qui pousse en hauteur et ne cesse de grandir.

כך יוסף אליו שייכים עשרת השבטים. כמ"ש שם ושבטי ישראל חביריו נמצא הוא מרובה בשבטים יותר מיהודה.

De même pour Yosef : les dix tribus lui appartiennent, comme il est écrit là-bas : « et les tribus d'Israël, ses compagnons ». Il s'ensuit qu'il a davantage de tribus que Yehudah.

שע"ש [שעל שם] זה נקי יוסף כי הוא הדעת עליון כו'.

C'est pour cette raison qu'il est appelé Yosef, car il est le Daat (connaissance) supérieur, etc.

אך לעתיד לבא כשיתחברו שניהם יוסף ויהודה ביחד בתכלית היחוד האמיתי דהיינו מ"ש ויגש אליו יהודה וכמ"ש (איוב מ"א) אחד באחד יגשו וזה יהיה לע"ל [לעתיד לבוא] אז יתעלה יהודה למעלה מיוסף כנ"ל ע"פ א"ח [אשת חיל] עט"ב [עטרת בעלה].

Mais dans les temps à venir, lorsque les deux, Yosef et Yehudah, seront réunis dans l'unité véritable la plus parfaite — c'est-à-dire [le sens de] ce qui est écrit: «Et Yehudah s'approcha de lui», ainsi qu'il est écrit (Job 41): «L'un à l'autre ils s'approchent» — et cela se produira dans les temps à venir — alors Yehudah s'élèvera au-dessus de Yosef, comme indiqué plus haut à propos de «Une femme vaillante est la couronne de son mari».

ולכן אז ועבדי דוד מלך על כל ישראל. וז"ש [וזהו שכתוב] ולא יכול יוסף להתאפק כו' בהתודע יוסף אל אחיו דהיינו שנתחברו יוסף ויהודה בתכלית החבור והיחוד למיהוי אחד באחד כו'.

C'est pourquoi, alors, «Mon serviteur David [sera] roi sur tout Israël». Et voici [le sens de] ce qui est écrit: «Et Yosef ne put se retenir», etc., «lorsque Yosef se fit connaître à ses frères»: c'est-à-dire que Yosef et Yehudah furent réunis dans un lien et une unité parfaits, pour être un, l'un avec l'autre, etc.

(וע"פ והיה מספר בני" [בני ישראל] כו' בענין ונקבצו בני יהודה ובני ישראל יחדו ושמו להם ראש אחד כו'. וע"פ בדרוש ברכת הזמון בענין שדהע"ה [שדוד המלך עליו השלום] יברך על כוס יין המשומר שלע"ל [שלעתיד לבוא] כו' וע"פ מחר חדש בענין יהונתן ודוד:)

(Voir aussi le commentaire sur le verset «Et le nombre des enfants d'Israël sera», etc., à propos de «Et les enfants de Yehudah et les enfants d'Israël se rassembleront, et ils se donneront un seul chef», etc. Voir aussi le discours sur Birkas HaZimun, à propos de l'enseignement selon lequel le roi David, que la paix soit sur lui, prononcera la bénédiction sur la coupe du vin conservé pour les temps à venir, etc. Voir aussi le commentaire sur le verset «Demain, c'est la nouvelle lune», à propos de Yehonasan et David.)

ובכל הנ"ל יובן ויבואר מ"ש בלקוטי הש"ס [הששה סדרים] מהאר"י [מהאלי רבי יצחק] ז"ל [זכרוננו לברכה / זכרונם לברכה] בביאור מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] בחלק [דק"ב סע"א [סוף עמוד א]] שתפשו הקב"ה לירבעם בן נבט ואמר לו חזור בך כו' א"ל [אמר ליה] מי בראש א"ל [אמר ליה] בן ישי בראש א"ל [אמר ליה] אי הכי לא בעינא.

À la lumière de tout ce qui précède, on comprendra et l'on expliquera ce qui est écrit dans Likkutei HaShas de l'Arizal, de mémoire bénie, dans l'explication de l'enseignement de nos Sages, de mémoire bénie, dans [le chapitre] Chelek (folio 102, fin du côté a) : le Saint béni soit-Il saisit Yeravam ben Nevat et lui dit : « Fais techouva », etc. Il Lui dit : « Qui sera à la tête ? » Il lui dit : « Le fils de Yishai sera à la tête. » Il Lui dit : « Si c'est ainsi, je n'en veux pas. »

שהוא ממש הענין הנ"ל שהקב"ה רצה שירבעם יחזור בתשובה ואז יאיר בו מבחי' ומדרגת יוסף בחי' עץ אפרים כו'.

C'est précisément là le sujet évoqué plus haut : le Saint béni soit-Il voulait que Yeravam fasse la techouva (retour), et alors brillerait en lui quelque chose du niveau et du degré de Yosef, l'aspect du « bâton d'Ephraïm », etc.

14 וזהו אני ואתה וכן ישי נטייל בגי'ע [בגן עדן] שיהי' [שיהיה] מאיר בהם א"ס ב"ה בהאר' [בהארה] רבה. וזהו אנ"י כו'

Et c'est [le sens de] « Moi, toi et le fils de Yishai nous nous promènerons dans le Gan Eden » : l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, fera resplendir en eux une grande lumière. Et c'est « Moi » (Ani), etc.

א"ל [אמר ליה] מי בראש כי הוא רצה כמו שהיה עכשיו שבחינת ומדרגת יוסף הוא למעלה מבחי' יהודה לכך רצה הוא להיות בראש לגבי דוד

Il lui dit : « Qui sera à la tête ? » Car il voulait que les choses soient comme elles le sont maintenant, où le niveau et le rang de Yosef sont supérieurs au niveau de Yehudah ; c'est pourquoi il voulait être à la tête par rapport à David.

אבל הקב"ה אמר לו שלע"ל [שלעתיד לבוא] יתעלה יהודה לכן בן ישי בראש כו' א"ל [אמר ליה] אי הכי לא בעינא שלא היה בו בחי' בטול ושפלות זה.

Mais le Saint béni soit-Il lui dit qu'à l'époque future Yehudah serait élevé ; c'est pourquoi « le fils de Yishai sera à la tête », etc. Il lui dit : « Si c'est ainsi, je n'en veux pas », car il ne possédait pas cette qualité d'annulation de soi (bitoul) et d'humilité.

15 וזשארז"ל [וזהו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] גסות הרוח שבירבעם טרדתו כו'. ומעין זה נתבאר ג"כ במ"א

בענין המרגלים שלא היה בהם ג"כ שפלות זו לגבי בחי' ארץ העליונה שדימו בעצמם שא"צ [שאינן צריך] / שאינן צריך] לזה להיותן מעלמא דדכורא כולם אנשים כו'.

Et c'est ce qu'ont dit nos Sages, de mémoire bénie : «L'arrogance qui était en Yeravam l'éloigna», etc. Quelque chose de semblable est également expliqué ailleurs au sujet des explorateurs : eux non plus ne possédaient pas cette humilité à l'égard du niveau de la terre supérieure, car ils s'imaginaient ne pas en avoir besoin, puisqu'ils appartenaient au monde masculin (alma dedechura), «tous des hommes», etc.

אבל יוסף הצדיק ויהודה יתחברו לע"ל [לעתיד לבוא] בתכלית היחוד למיהוי אחד באחד כנ"ל:

Mais Yosef le tzaddik (juste) et Yehudah seront unis dans les temps à venir dans l'unité ultime, pour être «un avec un», comme indiqué plus haut.

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY-NC 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Synagogues, écoles et projets à but non lucratif peuvent la copier, l'imprimer et la partager librement, et demander des dons pour couvrir les frais d'impression ; elle ne peut jamais être vendue. Citez Kehot Publication Society et likuteitorah.com. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/torah-ohr/vayigash/1/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak